

نقش شبکه اجتماعی اینستاگرام در افزایش داوطلبان پیوند اعضا (مطالعه موردی: پیوند مغز استخوان)

محمد سلطانی فر^۱، طهمورث شیری^۲، طناز پروا^۳

^۱استاد گروه ارتباطات اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

^۲دانشیار گروه علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

^۳کارشناسی ارشد علوم ارتباطات دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات (تهران)

چکیده

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و تحلیل مهم‌ترین نقش‌های شبکه اجتماعی اینستاگرام در افزایش داوطلبان پیوند اعضا، خصوصاً پیوند مغز استخوان انجام شده است. برای تدوین مبانی نظری تحقیق، از مهم‌ترین سایت‌های مرتبط با دانشگاه‌های معتبر جهان برای بررسی نحوه انجام عمل پیوند مغز استخوان و آگاهی بخشی مخاطبان از طریق شبکه‌های اجتماعی پلتفرم‌های معروف جهانی اقدام شده است. روش تحقیق در این بررسی از نوع روش تحقیق پیمایشی با ابزار پرسشنامه بوده است. پرسشنامه تحقیق محقق ساخته بوده و سپس با استفاده از ابزار مرتبط، سطح پایایی و روایی آن تا حد اکثر ممکن افزایش یافته است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های موجود، از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده گردید. برای بحث آمار توصیفی و توصیف داده‌های موجود از شاخص‌های فراوانی، فراوانی تراکمی و همچنین برخی شاخصه‌های پراکندگی استفاده شد. برای آزمون فرضیه‌های ۹ گانه تحقیق با توجه به سطح سنجش متغیرها و همچنین نوع فرضیه‌ها از آزمون‌های همبستگی و تفاوت آماری نظیر کای دو و ضریب همبستگی فای و سامرز استفاده شد. یافته‌های تحقیق نشان دهنده آن است که بین نوع جنسیت پاسخگویان و شیوه آشنایی آنها با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. به عبارتی زنان و مردان از نظر آشنایی با این عمل با هم تفاوت معناداری دارند همچنین از نظر تحصیلات نیز بین پاسخگویان تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج این تحقیق همچنین نشان داد که لازم است از اینستاگرام عنوان یکی از شبکه‌های موثر اجتماعی که در ایران پرتعدادترین محسوب می‌شود به نحو مطلوب استفاده و در زمینه تولید محتوای مرتبط با امور پزشکی و اهمیت عمل پیوند مغز استخوان اقدامات لازم به عمل آورد.

کلمات کلیدی: اینستاگرام، پیوند مغز استخوان، افکار عمومی و مخاطبان

مقدمه

شبکه اجتماعی یا سوشیال مدیا (Social Media) یک فناوری تعاملی است که به افراد مختلف اجازه می‌دهد تا حرف‌ها، فکرها، ایده‌ها و اطلاعات خود را از طریق زیرساخت‌های ارتباطی و مجازی مثل اینترنت به اشتراک بگذارند. امروزه اغلب شبکه‌های اجتماعی بر بستر اینترنت کار می‌کنند، بنابراین تعریف ساده‌تر شبکه اجتماعی این گونه می‌شود: ابزاری که به کاربران بر بستر اینترنت، امکان ارتباط می‌دهد. این ارتباط می‌تواند شامل ارسال متن، فایل، ویدئو و عکس باشد. کاربران از طریق کامپیوتر شخصی، تبلت و موبایل می‌توانند به شبکه‌های اجتماعی دسترسی داشته باشند.

با توجه به علاقه نگارنده به حوزه پزشکی و دغدغه‌های موجود در این حوزه؛ بحث پیوند اعضا و بازتاب آن در فضای مجازی مورد توجه اینجانب و استادان محترم راهنما و مشاور قرار گرفت. پیوند اعضا به عملیاتی اطلاق می‌شود که در آن اعضای آسیب‌دیده یا از کار افتاده، به وسیله اعضای اهدا شده از یک فرد دیگر یا یک اهدا کننده متوفی، جایگزین می‌شوند. این فرایند می‌تواند شامل پیوند کلیه، کبد، قلب، ریه، و سایر اعضای بدن باشد.

یکی از انواع پیوندهایی که انجام می‌گیرد پیوند مغز استخوان می‌باشد و یک روش درمانی است که برای درمان بیماری‌های خونی و مغز استخوان، مانند لوسمی، لنفوم و برخی اختلالات خونی استفاده می‌شود. در این فرایند، مغز استخوان آسیب‌دیده یا غیرعملکردی بیمار با سلول‌های سالم مغز استخوان از یک اهداکننده جایگزین می‌شود.

این امکان وجود دارد که در صورت فرهنگ سازی و افزایش اطلاع رسانی‌های لازم در مورد روند پیوند اعضا خصوصاً پیوند مغز استخوان به شمار داوطلبان انجام این فرایند افزوده گردد برای این منظور بهتر است از بسترهای آنلاین جهت اطلاع رسانی گسترده پیرامون این فرایند کمک گرفت.

مبانی نظری

پیوند مغز استخوان چیست؟

پیوند مغز استخوان (BMT) یک درمان ویژه برای بیماران مبتلا به سرطان‌های خاص یا بیماری‌های دیگر است. پیوند مغز استخوان شامل گرفتن سلول‌هایی است که به طور معمول در مغز استخوان (سلول‌های بنیادی) یافت می‌شوند، آن سلول‌ها را فیلتر می‌کنند و به اهداکننده (بیمار) یا به شخص دیگری برمی‌گردانند. هدف BMT انتقال سلول‌های سالم مغز استخوان به یک فرد پس از درمان مغز استخوان ناسالم او برای کشتن سلول‌های غیرطبیعی است. پیوند مغز استخوان از سال ۱۹۶۸ با موفقیت برای درمان بیماری‌هایی مانند لوسمی، لنفوم، کم خونی آپلاستیک، اختلالات نقص ایمنی و برخی سرطان‌های تومور جامد مورد استفاده قرار گرفته است.

چه بیماری‌هایی ممکن است از پیوند مغز استخوان سود ببرند؟

بیماری‌های زیر مواردی هستند که بیشتر از پیوند مغز استخوان سود می‌برند. لوسمی‌ها، کم خونی آپلاستیک شدید، لنفوم، مولتیپل میلوما اختلالات نقص ایمنی و برخی از سرطان‌های تومور جامد (در شرایط نادر) با این حال، بیماران بیماری‌ها را متفاوت تجربه می‌کنند و پیوند مغز استخوان ممکن است برای همه کسانی که از این بیماری‌ها رنج می‌برند، مناسب نباشد.

نمونه‌ای از تاثیر شبکه‌های اجتماعی بر اهدای مغز استخوان

بیماری سلول داسی شکل (SCD) یک اختلال خونی ارثی است که با درد مکرر، آسیب اندام‌های انتهایی و مرگ و میر زودرس همراه است. مدیریت روزانه SCD اغلب باری بر دوش بیماران و خانواده‌های آنها است و هزینه‌های قابل توجهی را بر سیستم مراقبت‌های بهداشتی تحمیل می‌کند. پیشرفت‌های پزشکی اخیر، درمان‌های درمانی بالقوه‌ای را برای SCD ارائه می‌دهد. کارایی و نتایج پیوند مغز استخوان (BMT) به طور پیوسته در حال بهبود است و مداخلات جدیدی مانند ژن درمانی (GT) به طور

فعال دنبال می شود. موفقیت این درمان‌ها به پذیرش درمان‌های جدید و تمایل بیمار برای ثبت‌نام در کارآزمایی‌های بالینی بستگی دارد. انتشار موثر درمان‌های جدید مستلزم درک ادراکات بیمار و اطمینان از آگاهی و آموزش مناسب آنها در مورد مزایا و خطرات هر درمان است. با این حال، اطلاعات محدودی در مورد نگرش بیمار نسبت به درمان‌های جدید یا روش‌های مؤثر برای بهبود آموزش و ادراک بیمار وجود دارد.

روش تحقیق

با توجه به اینکه در این پژوهش محقق به دنبال مشخص کردن نقش اینستاگرام بر گرایش مخاطبان به عمل پیوند مغز استخوان و ارائه راهکارهایی برای بهبود وضعیت این مؤلفه‌ها در نهاد مذکور می باشد؛ و به عبارت دیگر نتایج این پژوهش بعد از اتمام کار می تواند در جامعه مورد نظر به کار گرفته شود، لذا این پژوهش از نظر هدف استفاده، از نوع تحقیقات کاربردی است. این پژوهش، از لحاظ هدف کاربردی، از لحاظ رویکرد توصیفی - پیمایشی و از نوع میدانی (استفاده از مستندات و مدارک موجود در مجلس شورای اسلامی و توزیع پرسشنامه) می باشد.

ابزار و روش تجزیه و تحلیل داده ها

تجزیه و تحلیل به عنوان فرآیندی از روش علمی، یکی از پایه‌های اساسی هر روش پژوهشی است. به طور کلی، تجزیه و تحلیل عبارت است از روشی که از طریق آن کل فرآیند پژوهشی، از انتخاب مسأله تا دسترسی به یک نتیجه هدایت می شود. پژوهش‌گر برای پاسخ گویی به مسئله تدوین شده و یا تصمیم‌گیری در مورد رد یا تأیید فرضیه‌ای که صورت بندی کرده است از روش‌های مختلف تجزیه و تحلیل استفاده می کند.

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی تحقیق

بین شبکه اجتماعی اینستاگرام با افزایش داوطلبان پیوند اعضاء رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی تحقیق

- ۱- بین جنسیت و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان رابطه معنادار وجود دارد
- ۲- بین جنسیت و نام شبکه اجتماعی آشناکننده با پیوند مغز استخوان رابطه معنادار وجود دارد
- ۳- بین تحصیلات و نام شبکه اجتماعی آشناکننده با پیوند مغز استخوان رابطه معنادار وجود دارد
- ۴- بین تحصیلات و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان رابطه معنادار وجود دارد
- ۵- بین جنسیت و سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده رابطه معنادار وجود دارد
- ۶- بین میزان تحصیلات و سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده رابطه معنادار وجود دارد
- ۷- بین جنسیت و دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام رابطه معنادار وجود دارد
- ۸- بین میزان تحصیلات و دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام رابطه معنادار وجود دارد
- ۹- بین تولید محتوا در زمینه مغز استخوان و پلتفرم‌های مختلف رابطه معنادار وجود دارد

تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱ - بررسی رابطه بین جنسیت و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان

Chi-Square Tests			
	مقدار آماره	درجه آزادی	سطح معناداری
Pearson Chi-Square	15.631 ^a	2	.000
Likelihood Ratio	16.196	2	.000
Linear-by-Linear Association	6.314	1	.012
N of Valid Cases	80		

a. 0 cells (0.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7.65.

جدول توصیفی-تقاطع جنسیت و نحوه آشنایی با عمل پیوند					
Count					
		آشنایی			جمع
		1.00	2.00	3.00	
جنسیت	1	10	14	10	34
	2	10	4	32	46
جمع		20	18	42	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۲ از کای دو جدول با اطمینان ۹۹ درصد بزرگتر است لذا فرضیه صفر تحقیق رد می شود و فرضیه خلاف تایید می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان بیشتر از مردان از طریق شبکه های اجتماعی با عمل پیوند آشنا شده اند.

جدول شماره ۲- بررسی رابطه بین تحصیلات و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان

Chi-Square Tests			
	مقدار آماره	درجه آزادی	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4.128 ^a	8	.845
Likelihood Ratio	4.016	8	.856
Linear-by-Linear Association	.034	1	.854
N of Valid Cases	80		
a. 10 cells (66.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.58.			

Count					
		آشنایی			جمع
		1.00	2.00	3.00	
تحصیلات	1	1	2	4	7
	2	7	3	12	22
	3	9	7	19	35
	4	2	3	4	9
	5	1	3	3	7
جمع		20	18	42	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۸ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین پاسخگویان از نظر سطح تحصیلات و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز

استخوان تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که پاسخگویان از طرق مشابهی با عمل پیوند آشنا شده اند.

جدول شماره ۳ - بررسی رابطه بین جنسیت و نام شبکه اجتماعی آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان

آماره کای دو			
سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره	
.381	2	1.929 ^a	Pearson Chi-Square
.366	2	2.010	Likelihood Ratio
.412	1	.672	Linear-by-Linear Association
		80	N of Valid Cases
a. 2 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.97.			

جدول توصیفی-تقاطع جنسیت و نام شبکه اجتماعی آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان					
Count					
		آشنایی			جمع
		اینستاگرام	تلگرام	واتساپ	
جنسیت	1	27	4	3	34
	2	31	11	4	46
جمع		58	15	7	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۲ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر نام شبکه آشناکننده با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان و مردان از طریق شبکه های اجتماعی تقریباً یکسان با عمل پیوند مغز استخوان آشنا شده اند.

جدول شماره ۴ - بررسی رابطه بین تحصیلات و نام شبکه اجتماعی آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان

Chi-Square Tests			
سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره	
.023	8	17.832 ^a	Pearson Chi-Square
.022	8	17.940	Likelihood Ratio
.468	1	.527	Linear-by-Linear Association
		80	N of Valid Cases
a. 9 cells (60.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .61.			

جدول توصیفی-تقاطع تحصیلات و نام شبکه اجتماعی آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان
Count

		آشنایی			جمع
		1.00	2.00	3.00	
تحصیلات	1	2	3	2	7
	2	18	1	3	22
	3	29	5	1	35
	4	5	4	0	9
	5	4	2	1	7
جمع		58	15	7	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۸ از کای دو جدول با اطمینان ۹۹ درصد بزرگتر است لذا فرضیه صفر تحقیق رد می شود و فرضیه خلاف تایید می گردد؛ یعنی بین سطح تحصیلات پاسخگویان و نام شبکه آشناکننده با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که پاسخگویان دارای مدرک تحصیلی لیسانس و سپس فوق دیپلم و دیپلم بیشتر از سایرین از طریق شبکه اجتماعی اینستاگرام با عمل پیوند مغز استخوان آشنا شده اند.

جدول شماره ۵- بررسی رابطه بین جنسیت و سابقه انجام عمل پیوند مغز استخوان در خانواده

آزمون کای دو					
	مقدار آماره	درجه آزادی	سطح معناداری	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	.226 ^a	1	.634		
Continuity Correction ^b	.048	1	.827		
Likelihood Ratio	.228	1	.633		
Fisher's Exact Test				.798	.416
Linear-by-Linear Association	.223	1	.637		
N of Valid Cases	80				
a. 0 cells (0.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8.93.					
b. Computed only for a 2x2 table					

جدول توصیفی-تقاطع جنسیت و سابقه انجام عمل پیوند خانواده			
Count			
		سابقه	
		1.00	2.00
		جمع	
جنسیت	1	8	26
	2	13	33
جمع		21	59
			80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۱ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده تفاوت

معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان کمتر از مردان سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده داشته اند.

جدول شماره ۶- بررسی رابطه بین تحصیلات و سابقه انجام عمل پیوند مغز استخوان در خانواده

آزمون کای دو			
سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره	
.305	4	4.836 ^a	Pearson Chi-Square
.151	4	6.730	Likelihood Ratio
.063	1	3.459	Linear-by-Linear Association
		80	N of Valid Cases
a. 3 cells (30.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.84.			

جدول توصیفی-تقاطع تحصیلات و سابقه انجام عمل پیوند				
Count				
		سابقه		جمع
		1.00	2.00	
تحصیلات	1	2	5	7
	2	8	14	22
	3	10	25	35
	4	1	8	9
	5	0	7	7
جمع		21	59	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۴ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین پاسخگویان از نظر سطح تحصیلات و سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که پاسخگویان دارای مدرک لیسانس کمترین سابقه پیوند را داشته اند.

جدول شماره ۷ - رابطه بین جنسیت پاسخگویان و دنبال کردن صفحات مرتبط با امور پزشکی در اینستاگرام

آزمون کای دو			
سطح معناداری	درجه آزادی	مقدار آماره	
.822	2	.392 ^a	Pearson Chi-Square
.823	2	.389	Likelihood Ratio
.756	1	.096	Linear-by-Linear Association
		80	N of Valid Cases
a. 2 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.13.			

جدول توصیفی-تقاطع جنسیت و دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام
Count

		دنبال کردن			جمع
		1.00	2.00	3.00	
جنسیت	1	25	7	2	34
	2	36	7	3	46
جمع		61	14	5	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۲ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان کمتر از مردان صفحات مربوطه را دنبال می کنند.

جدول شماره ۸- رابطه بین تحصیلات پاسخگویان و دنبال کردن صفحات مرتبط با امور پزشکی در اینستاگرام

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10.881 ^a	8	.209
Likelihood Ratio	11.541	8	.173
Linear-by-Linear Association	.834	1	.361
N of Valid Cases	80		

a. 9 cells (60.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .44.

جدول توصیفی-تقاطعی تحصیلات و دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام					
Count					
		دنبال کردن			جمع
		1.00	2.00	3.00	
تحصیلات	1	6	1	0	7
	2	19	2	1	22
	3	25	8	2	35
	4	4	3	2	9
	5	7	0	0	7
جمع		61	14	5	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۸ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین تحصیلات پاسخگویان از نظر دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان کمتر از مردان صفحات مربوطه را دنبال می کنند.

جدول شماره ۹- رابطه بین میزان موافقت با تولید محتوا در زمینه پیوند مغز استخوان و پلتفرم ترجیحی پاسخگویان

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8.855 ^a	6	.182
Likelihood Ratio	10.377	6	.110
Linear-by-Linear Association	.553	1	.457
N of Valid Cases	80		
a. 8 cells (66.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .15.			

جدول توصیفی-تقاطع رابطه بین میزان موافقت با تولید محتوا در زمینه پیوند مغز استخوان و پلتفرم ترجیحی پاسخگویان						
Count						
		مناسب				جمع
		1.00	2.00	3.00	4.00	
تولید محتوا	1	27	0	0	9	36
	2	27	2	3	6	38
	3	3	0	0	3	6
جمع		57	2	3	18	80

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۶ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین میزان موافقت با تولید محتوا در زمینه پیوند مغز استخوان و پلتفرم ترجیحی پاسخگویان تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که اکثر پاسخگویان با تولید محتوا در زمینه پیوند مغز استخوان موافقت زیادی دارند.

نتیجه گیری

درمورد یافته های مرتبط در این پژوهش باید این موضوع را در نظر گرفت که ۹ فرضیه مختلف انتخاب و رابطه موجود بین آنها مورد بررسی قرار گرفتند و از بین فرضیه هایی که آزمون شده اند ۳ فرضیه دارای تفاوت معنادار بودند (تایید شده اند) که در ابتدا به تشریح آنها پرداخته می شود.

فرضیه اول تایید شده:

بررسی رابطه بین جنسیت و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان

در این فرضیه با بررسی گزینه های جدول به این نتیجه میرسیم که با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۲ از کای دو جدول با اطمینان ۹۹ درصد بزرگتر است لذا فرضیه صفر تحقیق رد می شود و فرضیه خلاف تایید می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان بیشتر از مردان از طریق شبکه های اجتماعی با عمل پیوند آشنا شده اند که این موضوع می تواند نشاندهنده این باشد که بخشهایی از صفحات شبکه های اجتماعی که کاربران زن بیشتری دارند میتوانند بستر مناسب تری برای تولید و درج محتوای آموزشی درمورد شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان باشند.

فرضیه دوم تایید شده:**بررسی رابطه بین جنسیت و نام شبکه اجتماعی آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان**

در این فرضیه پلتفرم های اینستاگرام، تلگرام و واتساپ مورد بررسی بیشتر قرار گرفتند و اعداد و نتایج مندرج در جدول توصیفی نشان می دهد که با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۲ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر نام شبکه آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان و مردان از طریق شبکه های اجتماعی تقریباً یکسان با عمل پیوند مغز استخوان آشنا شده اند.

فرضیه سوم تایید شده:**رابطه بین تحصیلات و نام شبکه اجتماعی آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان**

باتوجه به بررسی مقاطع مختلف تحصیلی در جدول توصیفی نتایج نشان می دهد با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۸ از کای دو جدول با اطمینان ۹۹ درصد بزرگتر است لذا فرضیه صفر تحقیق رد می شود و فرضیه خلاف تایید می گردد؛ یعنی بین سطح تحصیلات پاسخگویان و نام شبکه آشنا کننده با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود دارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که پاسخگویان دارای مدرک تحصیلی لیسانس و سپس فوق دیپلم و دیپلم بیشتر از سایرین از طریق شبکه اجتماعی اینستاگرام با عمل پیوند مغز استخوان آشنا شده اند همچنین برخی دیگر از فرضیه ها مورد بررسی قرار گرفتند و آزمون آنها نشان داد که یافته های ما دارای تفاوت معناداری نبودند که به شرح زیر می باشند:

۱- بررسی رابطه بین تحصیلات و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان

نتایج جدول توصیفی مربوط به فرضیه نشان می دهد که با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۸ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین پاسخگویان از نظر سطح تحصیلات و شیوه آشنایی با عمل پیوند مغز استخوان تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که پاسخگویان از طرق مشابهی با عمل پیوند آشنا شده اند.

۲- بررسی رابطه بین جنسیت و سابقه انجام عمل پیوند مغز استخوان در خانواده

در این فرضیه جنسیت افراد بعنوان یک عنصر اصلی در جدول مورد بررسی قرار گرفت و نتایج جدول بدین گونه بود: با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۱ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان کمتر از مردان سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده داشته اند

۳- بررسی رابطه بین تحصیلات و سابقه انجام عمل پیوند مغز استخوان در خانواده

نتایج مندرج در جدول توصیفی نشان می دهد که با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۴ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین پاسخگویان از نظر سطح تحصیلات و سابقه عمل پیوند مغز استخوان در خانواده تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که پاسخگویان دارای مدرک لیسانس کمترین سابقه پیوند را داشته اند.

۴- بررسی رابطه بین جنسیت پاسخگویان و دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام

برای یافتن نتایج دقیقتر جنسیت کاربران را بعنوان یک عنصر در فرضیات آزمون بمنظور دنبال کردن اخبار صفحات پزشکی در شبکه اجتماعی اینستاگرام مورد بررسی قرار دادیم و نتایج زیر حاصل شد:

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۲ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین زنان و مردان از نظر دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان کمتر از مردان صفحات مربوطه را دنبال می کنند

۵- بررسی رابطه بین تحصیلات پاسخگویان و دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۸ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین تحصیلات پاسخگویان از نظر دنبال کردن صفحات پزشکی در اینستاگرام تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که زنان کمتر از مردان صفحات مربوطه را دنبال می کنند.

۶- بررسی رابطه بین میزان موافقت با تولید محتوای در زمینه پیوند مغز استخوان و پلتفرم ترجیحی پاسخگویان

تولید محتوا به مشارکت در اهدای اطلاعات به هر رسانه‌ای و به‌ویژه رسانه‌های دیجیتال گفته می‌شود. انواع مختلف مشاغل **تولید محتوا** در رسانه‌ها، معمولاً به **تولید محتوای روزنامه‌نگارانه** و **تولید محتوای تبلیغاتی** تقسیم می‌شوند. میزان علاقه و موافقت کاربران در مورد تولید محتوای مرتبط نتایج زیر را در پی داشت:

با توجه به اینکه آزمون کای دو با درجه آزادی ۶ از کای دو جدول با اطمینان ۹۵ درصد کوچکتر است لذا فرضیه صفر تحقیق تایید می شود و فرضیه خلاف رد می گردد؛ یعنی بین میزان موافقت با تولید محتوا در زمینه پیوند مغز استخوان و پلتفرم ترجیحی پاسخگویان تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین جدول توصیفی - تقاطعی فوق نشان می دهد که اکثر پاسخگویان با تولید محتوا در زمینه پیوند مغز استخوان موافقت زیادی دارند

پیشنهادهای

برخاسته از تحقیق

از آنجا که بیشتر مخاطبین تجربه پیوند مغز استخوان را در خانواده نداشتند و حتی با مراکز پیوند را نمیشناسند، بستر اینستاگرام محیط مناسبی جهت بالا بردن اطلاعات صحیح برای کاربران می باشد

حاشیه مطالعاتی

همکاری پزشکان و کارشناسان مرتبط ارتباطات در این حوزه می تواند کمک به سزایی در حوزه پیوند مغز استخوان داشته باشد
رصد کردن و نظارت شبکه های اجتماعی توسط ارگانهای مربوطه جهت جلوگیری و سو استفاده توسط افراد غیر متخصص و کاهش از خرافات و اطلاعات غیر علمی

برای تحقیقات آینده

الف- ارائه راه کارهای مفید به دست اندرکاران حوزه سلامت جهت استفاده بهتر از تکنولوژی مدرن

ب- پژوهش های مختلف پزشکی در شبکه های اجتماعی و نقش موثر آن در مسیر درمان و بالا بردن اطلاعات مخاطبین

راهکارهای اجرایی

الف - وزارت بهداشت . بیمارستان ها و روابط عمومی آنها باید بحث سواد رسانه‌ای را خیلی جدی در دستور کار پزشکان و کادر پزشکی قرار دهند.

ب - در حوزه های دیگر پیوند اعضای بدن کارهای مشابه این تحقیق صورت پذیرد.

ج - خانواده بیماران توسط رسانه ها و صدا و سیما تشویق شوند که گروه های پیوند عضو فعال شوند.

د- قوه قضائیه و نهاد های مربوطه موانع پیوند عضو و .. را برداشته و در جهت تسهیل این کار اقدامات جدی و عمل بردارند .

۵- خانواده اهدا کنندگان توسط وزارت بهداشت و رسانه ها مورد معرفی و تشویق قرار گیرند.

منابع

- ۱- ابراهیمی، حسین؛ تحولات نظم جهانی با تأکید بر نقش شبکه های اجتماعی و جایگاه ایران در هندسه نظم نوین جهانی ۱۴۰۳، مطالعات توسعه اجتماعی ایران
- ۲- بیگدلو، مهدی، ۱۴۰۳ رابطه شبکه های اجتماعی و تمایل به مشارکت محلی جوانان شهر تهران (مورد مطالعه: تلگرام) مجله: مطالعات فضای مجازی و رسانه های اجتماعی
- ۳- خچیر، یوسف، ۱۴۰۳ راهبردهای استفاده بهینه از شبکه های اجتماعی مجازی در نظام تبلیغی - رسانه ای مساجد کشور جله: مطالعات فرهنگ - ارتباطات
- ۴- عباس نژاد، محمود؛ بابایی، محمد؛ مجیدی قهرودی، نسیم؛ نویسنده مسئول: گرانمایه پور، علی؛ ۱۴۰۳ سلبریتی ها و جذب افکار عمومی: بررسی نقش الگوهای مورد استفاده مجله: علوم خبری
- ۵- رحیمی، فروغ؛ لطیفی، معصومه؛ نویسنده مسئول: دانش، فرشید؛ ۱۴۰۳، نقش رسانه های اجتماعی و اثربخشی نشریات: مطالعه تطبیقی مجلات معتبر بر اساس طبقه بندی آ. ای. سی. دی مجله: کتابداری و اطلاع رسانی
- ۶- معارف وند، زهرا؛ نوچه ناسار، حمیدرضا؛ ۱۴۰۳، تحلیل شبکه اجتماعی هم نویسنده گی کتب اعضای هیئت علمی رشته علوم تربیتی مجله: پژوهش در روش های آموزش
- ۷- ناصریان، کوثر؛ مرادی، زهرا؛ برزویی، فروزان؛ مرادی، پریسا؛ رابطه شبکه ها اجتماعی و فضای مجازی با سلامت ذهنی دانش آموزان ۱۴۰۳ همایش: همایش پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران «مجموعه مقالات هفدهمین کنفرانس بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی در ایران
- ۸- برادران، مراد؛ جوادی، علی محمد، تحلیل جامعه شناختی رابطه سرمایه اجتماعی و رفاه ذهنی ۱۴۰۳: برنامه ریزی رفاه و توسعه اجتماعی
- ۹- پوریوسفی گابییه، عبدالعظیم؛ ساعی ارسی، شناسایی عوامل موثر بر نفوذ شبکه های اجتماعی مجازی در بین دانشجویان، ۱۴۰۳، تغییرات اجتماعی - فرهنگی
- ۱۰- زمانی، عباس، مطالعه عوامل موثر بر شبکه سازی اجتماعی در ایران، ۱۴۰۳، جامعه شناسی ارتباطات
- ۱۱- شکاری، شیدا؛ ابراهیم پور، علیرضا، الگوی کاهش شکاف نسلی با بهره گیری از شبکه اجتماعی اینستاگرام ۱۴۰۲، جامعه، فرهنگ و رسانه
- ۱۲- سیدعلی هاشمیان فر، لطفعلی خانی، رضا اسماعیلی مطالعه تجربه زیسته پزشکان داوطلب اهدای عضو ۱۳۹۴ فصلنامه خون، سال دوازدهم شماره
- ۱۳- سینا ولیئی، شیوا محمدی، شعیب دهقانی، فرزانه خان پور، بررسی میزان آگاهی و چگونگی نگرش معلمان شهر سنندج به اهدای عضو، ۱۳۹۸، مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی، سال دوازدهم شماره ۱
- ۱۴- زهرا فهرستی، ابراهیم یاقوتی، الهه صادقی تحلیل راه کارهای توسعه منابع اهدای عضو با رویکرد کارت اهدای عضو، ۱۳۹۹، فصلنامه حقوق پزشکی
- ۱۵- زهراسادات منظری، عیسی محمدی، عباس حیدری، حمیدرضا قاسم محمدیان شهرباف، محمدجعفر مدبر عزیزی، ابراهیم خالقی، عوامل موثر بر تصمیم گیری خانواده های بیماران مرگ مغزی در اهدای عضو، ۱۳۹۱، مجله پایش، سال یازدهم شماره ۶: یک مطالعه کیفی.
- ۱۶- زرندی، محمد، ترجمه: تجزیه و تحلیل دیجیتال مارکتینگ (۱۴۰۰) (در تئوری و در عمل) (حانون / تهران) فارسی.

- 1- Chen, J., & Neo, P. (2019). Texting the waters: An assessment of focus groups conducted via the WhatsApp smartphone messaging application. *Methodological Innovations*, 12(3), 1–10, 2059799119884276.
- 2- Correll, D. (2024). *Social media statistics Australia*. Social Media News Australia. <https://www.socialmedianews.com.au/social-media-statistics-australia-february-2024/>(open in a new window).
- 3- Dixon, S. (2023). Number of social media users worldwide from 2017 to 2027: statista. <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>(open in a new window).
- 4- Masterson, D., Areskoug Josefsson, K., Robert, G., Nylander, E., & Kjellström, S. (2022). Mapping definitions of co-production and co-design in health and social care: A systematic scoping review providing lessons for the future. *Health Expectations*, 25(3), 902–13. doi:10.1111/hex.13470
- 5- Neo, P. H., Lim, J. M., Tan, R. K., & Ong, S. E. (2022). Using WhatsApp focus group discussions for qualitative data collection: Exploring knowledge, attitudes, and perceptions of COVID-19 in Singapore. *International Journal of Qualitative Methods*, 21, 1–12. doi:10.1177/16094069221090355
- 6- Zarandi, M., & Jivan, S. E. (2015). Effective Factors on Managers Decision-Making Style in Organizations (Viewpoints of Senior Executives using AHP Technique).